

FIȘA DISCIPLINEI

Antropologie lingvistică și sociolingvistică

Anul universitar: 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Sociologie și Asistență Socială
1.3. Departamentul	Sociologie și Asistență Socială în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Sociologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Antropologie / Licențiat în sociologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Antropologie lingvistică și sociolingvistică					Codul disciplinei	ALM3614
2.2. Titularul activităților de curs			Prof. univ. Dr. HORVÁTH István					
2.3. Titularul activităților de seminar			Prof. univ. Dr. HORVÁTH István					
2.4. Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS/Obligativiu	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ora
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	• Proiectarea și realizarea de cercetări sociologice (culegere, prelucrare și analiză de date sociale) în organizații și comunități, cercetări culturale, studii de piață etc. • Gestionarea sistemelor de date sociale; • Diagnoza mediului organizațional; • Utilizarea adecvată a perspectivei sociologice aplicate; • Identificarea nevoilor de dezvoltare a resurselor umane din organizație prin aplicarea de metode specifice; • Analiza interacțiunii resurselor umane;
Competențe transversale	• Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională; • Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă; • Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on line etc.) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională • Utilizarea unei limbi de circulație internațională pentru studiul bibliografiei, redactarea textelor științifice și prezentarea rezultatelor unui public internațional

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C1.Studentul/Absolventul formulează și descrie concepte, teorii și paradigme utilizate în cercetarea socială, la nivelul indivizilor, grupurilor, organizațiilor, instituțiilor, categoriilor sociale și comunităților, precum și analizează relațiile dintre acestea și metodologiile aplicate în studierea structurii, proceselor și dinamicii sociale. C5.Studentul/Absolventul adaptează terminologia și strategiile de comunicare cu grupurile țintă, conform profilului categoriilor socio-profesionale vizate. C8.Studentul/Absolventul explică și interpretează realitățile sociale, problemele și conflictele sociale și identifică resurse și modalități pentru rezolvarea acestora.
------------	---

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Aptitudini	A2. Studentul/Absolventul identifică metode, tehnici, procedee și instrumente adecvate pentru cercetarea fenomenelor sociale și culegerea datelor empirice. A5. Studentul/Absolventul identifică particularitățile comunicării în context social, elaborează și implementează strategii de comunicare pentru grupuri, organizații și comunități. A6. Studentul/Absolventul elaborează, analizează și evaluează strategii și procese de comunicare socială în grupuri, comunități și organizații, inclusiv pentru evaluarea și formarea resurselor umane. A7. Studentul/Absolventul elaborează modele inovative de cercetare a fenomenelor și proceselor sociale în grupuri, organizații și comunități, prin utilizarea metodologiilor consacrate.
Responsabilități și autonomie	R.3. Studentul/Absolventul analizează datele empirice și evaluează critic și constructiv demersurile de cercetare socioculturală. R.4. Studentul/Absolventul analizează și evaluează situațiile de conflict și dimensiunea problemelor sociale. R.7. Studentul/Absolventul utilizează proceduri și soft-uri specifice sistemelor de informații bazate pe indicatori ai capitalului uman.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unui bagaj teoretic și conceptual privind limba și societatea și multilingvismul care să permită înțelegerea analitică, înțelegerea caracterului social și istoric al relațiilor lingvistice în regiune.
7.2 Obiectivele specifice	Pentru a dezvolta o atitudine critică față de discursurile dominante și cadrele epistemologice privind pluralismul lingvistic. Să analizeze specificitățile situației limbii maghiare din România, ale limbii maghiare din Bazinul Carpatic în general și din Europa Centrală în general.

8. Conținuturi

8. 1 Curs		Metode de predare	Observații
1.	Introducere în studiul limbajului. Principalele ramuri ale studierii limbii și comunicării	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
2.	Conceptele de bază ale semanticii și a teoriei comunicării	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
3.	Evoluția limbii și a altor medii și a altor modalități de comunicare (de la vorbire la emoticoane)	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
4.	De la determinismul lingvistic la dinamismul schimbării lingvistice. Semnificația sociolingvistică a lexicalizării.	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
5.	Comunicare directă și metacomunicare. Canale de comunicare indirectă. Proxemica și iconica.	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
6.	Varietatea lingvistică I. Ce este o limbă și câte limbi există? Perspectiva lingvisticii formale, a pragmaticii și a politicii lingvistice.	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
7.	Varietăți lingvistice II. Dialect, sociolect, registru și stil. Comunitatea lingvistică și comunitatea de vorbire. Etnografia vorbirii. Variațiuni lingvistice de gen (genderlectl)	Prelegere orală cu secțiuni interactive	

8. Limbă și inegalități sociale. Basil Bernstein (coduri elaborate și coduri limitate) și Pierre Bourdieu (unificarea piețelor lingvistice și dominanța simbolică).	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
9. Ce înseamnă să cunoști o limbă? Competență și performanță lingvistică. Măsurarea competențelor lingvistice. Cele patru abilități de competențe multilingve. Competență pasivă - activă, productiv - receptiv. Cadrul European Comun de Referință pentru Abilitățile de Învățare a Limbilor.	Expunerea interactivă	
10. Contextul social și mediul lingvistic al însușirii L2. Specificul organizării comunicării în context multilingv: alegerea, alternarea și mixarea codului lingvistic. Specificul gestionării resurselor lingvistice în context multilingv: bilingvism aditiv - substractiv, interlingvism. Atitudini și ideologii lingvistice.	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
11. Bilingvism societal. Tipologii și funcții sociolingvistice, Dominanță lingvistică și diglosia. Atrofierea și moarte limbilor	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
12. Noi arii și domenii de cercetare. Peisajul lingvistic și contextul social al societăților multilingve.	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
13. Politici lingvistice și planificare lingvistică: standardizare, tabuuri lingvistice, corectitudinea politică. Politici lingvistice exemplul limbii moldovenești și a limbii băiașe.	Prelegere orală cu secțiuni interactive	
14. Drepturi lingvistice ale minorităților. Situația din Europa și din România. Carta europeană a limbilor minoritare și regionale.	Expunerea interactivă	

Bibliografie

Hall, Edward T. (1975) *Rejtett dimenziók* Budapest: Gondolat, pp. 146-180

Hroch, Miroslav (2000): A nemzeti mozgalomtól a nemzet teljes kifejlődéséig : a nemzetépítés folyamata Európában in *Régio* 2000/3, pp. 3-24 <http://epa.oszk.hu/00000/00036/00037/pdf/01.pdf>

Juhász Hajnalka (2012) A nyelvi jogok helyzete az Európai Unióban: korlátok és lehetőségek [http://bgazrt.hu/files/NPKI/oktatas/Terveztes%20es%20hatartalanitas%20\(2\).pdf](http://bgazrt.hu/files/NPKI/oktatas/Terveztes%20es%20hatartalanitas%20(2).pdf)

Kálmán László és Trón Viktor (2005) *Bevezetés a nyelvtudományba*, Budapest: Tinta Könyvkiadó

Kamusella, T. D. I. (2001). Language as an instrument of nationalism in Central Europe. *Nations and Nationalism*, 7(2001/2), 235-251.

Kapitány Ágnes - Kapitány Gábor (2014): A mindennapi élet jelrendszereiből. Szocioszemiotikai tanulmányok. Budapest, Loisir Könyvkiadó

King, C. (1999). The Ambivalence of Authenticity, or How the Moldovan Language Was Made. *Slavic Review*, 58(1), 117-142.

Lanstyák, I. (2014). *Nyelvalakítás és nyelvi ideológiák*. Pozsony: Comenius Egyetem.

Réger Zita (2002): *Utak a nyelvhez. Nyelvi szocializáció – nyelvi hátrány* MTA Nyelvtudományi Intézet Budapest, pp. 89-120

Sipos Katalin (1993): A nyelvi kisebbségek védelme Olaszországban Regio 4. évf. (1993.) 1.sz
<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00013/pdf/04.pdf>.

Szabó Márton (1998) Pierre Bourdieu: Nyelvi uralom és a politikai mező in uő Politikai tudáselméletek Nemzeti Tankönyvkiadó, pp. 76-91

Szilágyi, S. N. (1997). *Hogyan teremtsünk világot? : rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára : [egyetemi jegyzet]*. Kolozsvár: Erdélyi Tankönyvtanács.

Wardhaugh, R. (2002). *Szociolingvisztika*. Budapest: Osiris Kiadó.

Horváth István. (2017). Nyelvismeret, nyelvi jogok és nyelvhasználat. In B. Nándor & É. György (Eds.), *Magyarok Romániában 1990-2015* (pp. 185-230). Budapest: L'Harmattan.

Horváth, I. (2008). *Elemzések a romániai magyarok kétnyelvűségéről* (8).

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Obesrvații
Prezentarea aspectelor tehnice și de conținut ale seminarului..	Prezentare cu secvențe interactive	
Prezentarea separată a fiecărei obligații de seminar..	Prezentare cu secvențe interactive	
Opinie argumentată: Cultivarea limbii ca preocupare cu obiect lingvistic este sau nu știință?	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Opinie argumentată: Cultivarea limbii ca preocupare cu obiect lingvistic este sau nu știință?	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Prezentări metacomunicare și canale de comunicare	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Prezentări metacomunicare și canale de comunicare	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Evaluare lucrări și prezentare Studiu de caz în proxemică/embleme culturale.	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Evaluare lucrări și prezentare Studiu de caz în proxemică/embleme culturale.	Prezentări ale studenților secvențe interactive	

Evaluare lucrări cu tema: varietăți lingvistice genolectul.	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Evaluare lucrări cu tema: varietăți lingvistice genolectul.	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Prezentare: Peisaj lingvistic –relații de putere în domeniu lingvistic	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Prezentare: Peisaj lingvistic –relații de putere în domeniu lingvistic	Prezentări ale studenților secvențe interactive	
Măsurarea multilingvismului discuții despre experiența legată de completarea pașaportului lingvistic	Dezbateri	
Evaluarea globală a seminarului		

Bibliografie

Allan Pease (2005) A testbeszéd <https://www.yumpu.com/hu/document/read/394252/allan-pease-testbeszed-1pdf>

Bagdy Emőke: Ember a világban – világ az emberben. Testszimbolika – testnyelv. In: Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (szerk.): Jelbeszéd az életünk 2. Budapest, Osiris, 2002. 235–248.

Barbara és Allan Pease (2006) A testbeszéd enciklopédiája Park Könyvkiadó Budapest

Bartha, C., Laihonon, P., & Szabó, T. (2013). Nyelvi tájkép kisebbségben és többségben: egy új kutatási területről (Minority and Majority Linguistic Landscape: A New Field of Research). Pro Minoritate, 23 (3), 13-28. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/42528>

Ben-Rafael Eliezer: A Sociological Approach to the Study of Linguistic Landscapes. In: Shohamy E, Gorter D, editors. Linguistic landscape Expanding the Scenery. New York: Routledge; 2009. p. 40-54.

Boronkai Dóra 2006. A „genderlektusokról” egy szociolingvisztikai diskurzuselemzés tükrében. In: Szociológiai Szemle 2006/4: 64–87. <http://www.szociologia.hu/dynamic/0604boronkai.pdf>

Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei pp. 55-75 <http://mek.niif.hu/02000/02009/02009.pdf>

Cseresnyési László: A genolectus (genderlect) elméletéhez

D. Crystal 1998. Társadalmi identitás. A szexizmus problémája. In: D. Crystal: A nyelv enciklopédiája, 65-67. Budapest: Osiris.

Hall, Edward T. (1975) Rejtett dimenziók Budapest: Gondolat

http://home.hiroshima-u.ac.jp/monika/Cseresnyesi/Cseresnyesi/02C3AF9F-8AE3-44AF-9042-C53F6A648227_files/11.%20Genolektusok%20%28genderlects%29.pdf

Kálmán László 2004. A nyelvművelés mint áltudomány. In: Büky László szerk.: A mai magyar nyelv leírásának újabb

módszerei VI. (Nyelvleírás és nyelvművelés, nyelvhasználat, stilisztika). Szeged. 63–82.
<http://web.unideb.hu/~tkis/altudomany.htm>.
Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (1989) Intézménymimika Budapest: Vita Kiadó
Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (2006) Intézménymimika II Budapest: Új Mandátum Kiadó
Laihonen, Petteri Nyelvi tájkép egy csallóközi és egy mátyusföldi faluban
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/41065>
Pléh Csaba: A szimbólumfeldolgozó gondolkodásmód és a szimbólumfogalom változatai/változásai. Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (szerk.): Jelbeszéd az életünk. A szimbolizáció története és kutatásának módszerei. Budapest, Osiris-Századvég, 1995. 149–171.
Reményi Andrea Ágnes 2001. Nyelv és társadalmi nem. In: Replika 45–46: 153–161.
http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-606/replika/45_46/TPUBL-A-606.pdf
Susan Gal 2001. Beszéd és hallgatás között. Replika 45–46. (2201. november), 163–189
http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-607/replika/45_46/TPUBL-A-607.pdf
Terestyéni Tamás (2006) Kommunikációelmélet A testbeszédtől az internetig Budapest: Typotex – ORTT-AKTI
Turner, Terence S. (1986) 'Beszédes bőr' in Chermas, Jeremy, Lewin, Roger (szerk.) Nem csak munkával él az ember. A nem létfontosságú tevékenységek, Budapest: Gondolat, pp.113 – 141.
Wardhaugh, Ronald 1995. Nyelv és nem. In: Wardhaugh, Ronald: Szociolingvisztika. Budapest. 282–292.
http://mnytud.arts.unideb.hu/tananyag/szoclingv_alap/index2.html

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În elaborarea cursului s-a ținut seama de cursuri de introducere în lingvistică, sociolingvistică și politici lingvistice a unor universități unde există un interes pentru situația lingvistică a minorităților și a limbii maghiare: Universitatea Comenius din Bratislava, Universitatea din Pécs respectiv câteva universități din Catalonia și Țara Bascilor.

	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Curs	Număr de răspunsuri corecte	Test final cuprinzător la întrebări cu răspuns multiplu și deschise	40%
10.5 Seminar/laborator	Grilă prestabilită	Proiect și prezentare	20%
	Grilă prestabilită	Proiect și prezentare	20%
	Grilă prestabilită	Proiect și prezentare s	20%
10.6 6 Standard minim de performanță			
Prezența la cursuri de minim 50%.			
Finalizarea cu succes a tuturor proiectelor individuale sau de grup, precum și prezentarea lor în fața grupului.			
Rezolvarea corectă a cel puțin 25% din întrebările din test.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
08. 04. 2025

Semnătura titularului de curs

Dr. HORVÁTH István

Semnătura titularului de seminar

Dr. HORVÁTH István

Data avizării în departament:
06. 05. 2025

Semnătura directorului de departament

Dr. LÁSZLÓ Éva

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".